

4.2. Complementul posesiv

4.2.1. Fișă sintetică

► *trăsături sintactice*

- complinire nematricială a unui centru verbal (rar și interjecțional³⁹)
- relație ternară cu verbul și cu un alt nominal din structură (obiectul posedat)
- obligativitatea actualizării depinde de natura relației cu nominalul (obiect posedat)⁴⁰
- marcarea cazuală: dativ
- realizare prototipică: GN (clitic de dativ)
- poate avea realizare dublă – clitic și GN coreferențial
- clasă de substituție⁴¹: *nominal în dativ (clitic de pronume reflexiv, clitic de pronume personal, pronume relativ sau substantiv dublate prin clitic), propoziție relativă propriu-zisă*
- topică: antepunere față de centrul verbal.

► *trăsături semantice*

- rol prototipic: *Posesor* (atribuit de nominalul coocurent)
- alte roluri: amalgamate cu rolul de *Posesor* (atribuit de nominal), *Cpos* poate primi de la verb și rolul de *Experimentator* sau de *Stimul*

4.2.2. Matrice verbale cu complement posesiv

a) Matrice monovalente recategorizate ca bivalente

$$1. \begin{pmatrix} \text{Posesor} & \text{Temă} \\ \text{GN}_1 & \text{GN}_2 \\ \text{Cpos} & \text{Subiect} \end{pmatrix};$$

Mi-a venit fata acasă.

Li s-a terminat concediul

$$2. \begin{pmatrix} \text{Temă} & \text{Posesor} & \\ \text{GN}_1 & \text{GN}_2 & \text{GAdj} \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{NP} \end{pmatrix}$$

Ochii îi erau tulburi

Care ți-e dorința?

$$3. \begin{pmatrix} \text{Experimentator} & \text{Temă} \\ \text{GN}_1 & \text{GN}_2 \\ \text{Cpos} & \text{Subiect} \end{pmatrix};$$

Îmi fierbe sângele.

Îi țiuie urechile.

b) Matrice bivalente recategorizate ca trivalente

$$4. \begin{pmatrix} \text{Agent} & \text{Posesor} & \text{Temă} \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cd} \end{pmatrix};$$

Își citește corespondența

Ți-am aruncat ziarele.

$$6. \begin{pmatrix} \text{Agent} & \text{Posesor} & \text{Locativ} \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cd / Circ} \end{pmatrix};$$

Nu-i calcă nimeni pragul

Îi vine cineva în vizită.

Își ia picioarele la spinare.

I-a venit inima la loc

$$5. \begin{pmatrix} \text{Agent} & \text{Posesor} & \text{Temă} \\ GN_1 & GN_2 & \text{GPrep} \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cprep} \end{pmatrix}$$

Își caută de drum

Vezi-ți de treabă!

$$7. \begin{pmatrix} \text{Experimentator} & \text{Stimul} & \text{Cauzal} \\ GN_1 & GN_2 & \text{Gprep} \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cprep} \end{pmatrix}$$

Ø le plâng de milă.

Ø îți știe de frică

c) Matrice trivalente recategorizate ca tetravalente

$$8. \begin{pmatrix} \text{Agent} & \text{Posesor} & \text{Temă} & \text{Locativ} \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 & \text{GPrep} \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cd} & \text{Circ} \end{pmatrix};$$

Ø Și-a scos pantofii din picioare.

Ea își aruncă banii pe fereastră.

$$9. \begin{pmatrix} \text{Agent} & \text{Posesor} & \text{Temă} & \text{Beneficiar} \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 & GN_4 \\ \text{Subiect} & \text{Cpos} & \text{Cd} & \text{Ci} \end{pmatrix}.$$

El și-a vândut acțiunile unui investitor.